

Историографија

Драган Прља
Мр Марија ОбрадовићСтручни чланак

КВАНТИТАТИВНА АНАЛИЗА ИСТОРИОГРАФСКИХ ЧАСОПИСА У СФРЈ

За развој неке научне дисциплине периодика има велики значај. Она пружа стручној и широј читалачкој публици информације о савременим научним истраживањима и иновацијама у методолошком и тематском смислу које се њима покрећу. Поред тога, часописи омогућавају научну комуникацију двосмерног карактера, при чему долази до изражаја и функција рецепције и дистрибуција.

Имајући у виду ове значајне функције научне периодике, одлучили смо се да извршимо квантитативну анализу историографских часописа који излазе у Југославији, како би смо утврдили њихов допринос развоју историографије. Анализом су били обухваћени часописи који су излазили од 1980. до 1988. године, без обзира на почетну годину издања, и њихов број износи осамдесет и четири. Преглед свих историографских часописа дат је путем конвенционално објављене и приложене новостворене базе података.

Издавачи ових часописа врло су разноврсни. Највећи број историографских часописа у Југославији појављује се у издању разних друштава (22,61% од укупног броја), затим музеја (21,42%), института (17,85%), друштвено-политичких организација (10,7%), архива (9,52%), универзитета (5,95%), академија науке и уметности (3,57%), меморијала (3,57%) и центара и задужбина (по 2,38% од укупног броја), како приказује графикон 1 и 2.

Територијални распоред историографских часописа у Југославији, према центрима издавања, прилично је неуједначен и несразмеран. Највећи број излази у СР Србији (40,46% од укупног броја), затим у СР Хрватској

(33,32%), у СР Словенији (14,28%), у СР Босни и Херцеговини и САП Војводини (по 7,14% од укупног броја). У САП Косову излази четири историографска часописа, што чини 4,76% од укупног броја који излазе у Југославији, у СР Македонији (3,57%), а у Црној Гори само један (1,19%). На графикону 3 и 4 приказан је распоред историографских часописа по републикама и покрајинама у СФРЈ. Нешто мало више од укупног броја регистрованих историографских часописа у СФРЈ (51,17%) излази у републичким и покрајинским градским центрима, а остало у регионалним (48,79%), као што показује графикон 6.

У Београду излази четрнаест (17,85%), у Загребу и Љубљани по седам (по 8,33%), Приштини четири (4,76%), Скопљу, Сарајеву и Новом Саду по три (по 3,57%) и у Титограду један (1,19%). што је исказано на графикону 5.

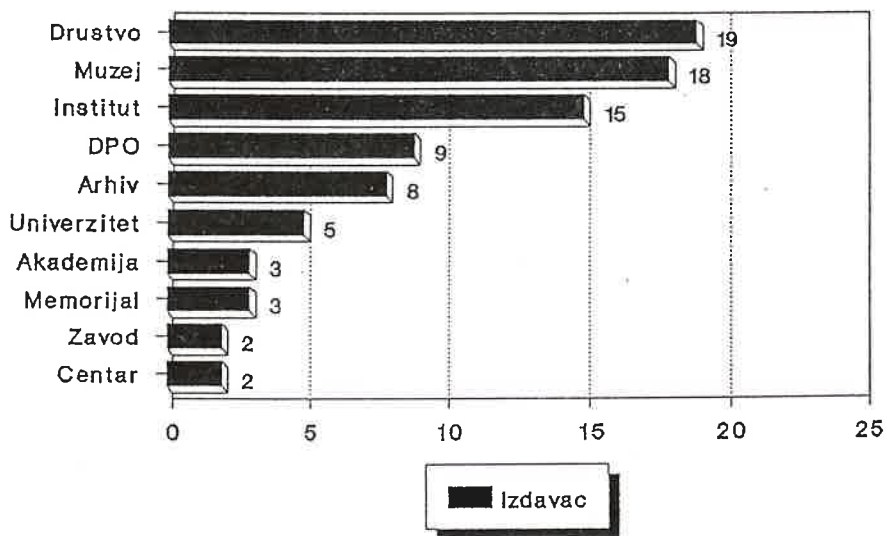
Велики број историографских часописа излази у регионалним центрима, што сведочи о њиховој знатној дисперзивности, односно да нису концентрисани у метрополама, већ да излазе и у провинцији. Ту се углавном ради о часописима музеја, меморијалних центара, друштвено-политичких организација и друштава, док часописи института, универзитета и академија науке и уметности излазе у републичким и покрајинским центрима. Треба истаћи да је уочљива атомизација историографских часописа у смислу врсте издавача и места излажења. Тако, на пример, као издавач историографског часописа појављује се Музеј из Белишћа (СР Хрватска), Општинска конференција ССРН Бузет (СР Хрватска), а у Чачку (СР Србија) постоје чак два историографска часописа у издању Народног музеја и Међуопштинског историјског архива, па се чак као издавач историографског часописа јавља и Месна заједница Меленци (САП Војводина).

Од двадесет и четири историографска часописа, колико излази на ужој територији Србије, девет је у издању регионалних центара Крагујевца, Краљева, Крушевца, Новог Пазара, Титовог Ужица, Ваљева, Шапца и Чачка. У СР Хрватској у регионалним центрима излази чак једанаест часописа од укупно двадесет и осам у Жупањи, Белишићу, Бузету, Цриквеници, Дубровнику, Хвару, Јасеновцу, Карловцу, Пазину, Пули, Риједи, Ровињу, Славонском Броду, Сплиту, Вараждину и Вуковару, тј. у сваком већем граду у СР Хрватској. У регионалним центрима СР Словеније излази само пет од укупно дванаест часописа, што значи да је највећи број концентрисан у Љубљани. Ти регионални центри су: Горица, Идрија, Шкофија Лока и Марибор, у којем излазе два историографска часописа. Од шест историографских часописа у Босни и Херцеговини, три излазе у Сарајеву а остали у Бања Луци, Тузли и Требињу. У СР Македонији сва три историографска часописа излазе у Скопљу, а у Црној Гори једини који постоји, у Титограду. Такође и на Косову сва четири историографска часописа који излазе у овој САП концентрисана су у Приштини, док у САП Војводини од шест, три историографска часописа излазе у Новом Саду, а остали у Панчеву, Суботици и Меленцима.

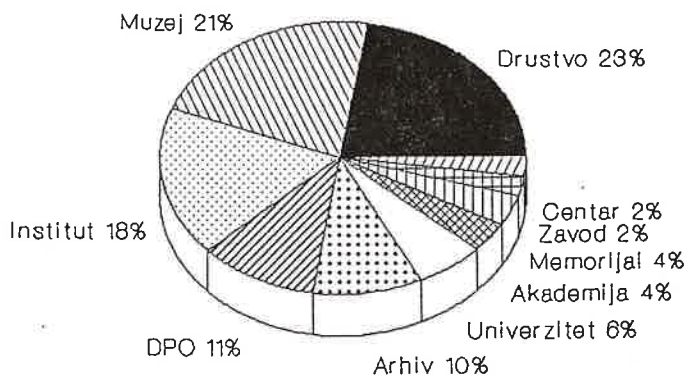
Врста издавача и територијални распоред историографских часописа у Југославији, условили су и њихов садржајни профил, тј. објављују радове из области националне историје („републиканске“) или регионалне, док ниједан није посвећен проблемима светске или европске историје. Од укупног броја историографских часописа који излазе у Југославији, 52,30% има национално историјско одређење, а 47,62% регионално (види графикон 7 и 8), што отприлике одговара односу између часописа који излазе у републичким и покрајинским и регионалним градским центрима (51,17%:48,79%).

Ако бисмо хтели да одредимо профил историографских часописа у СФРЈ, на основу резултата дате анализе, могли бисмо рећи да су њихови главни издавачи разна друштва, музеји и институти, да излазе готово у свим већим градовима Југославије (то посебно важи за СР Србију, СР Хрватску и СР Словенију), па и у сасвим провинцијалним градовима, не само у републичким и покрајинским центрима и да им се садржај објављених прилога готово у потпуности односи на питања и проблеме из националне („републиканске“) и регионалне историје.

IZDAVACI CASOPISA IZ OBLASTI ISTORIJE U SFRJ

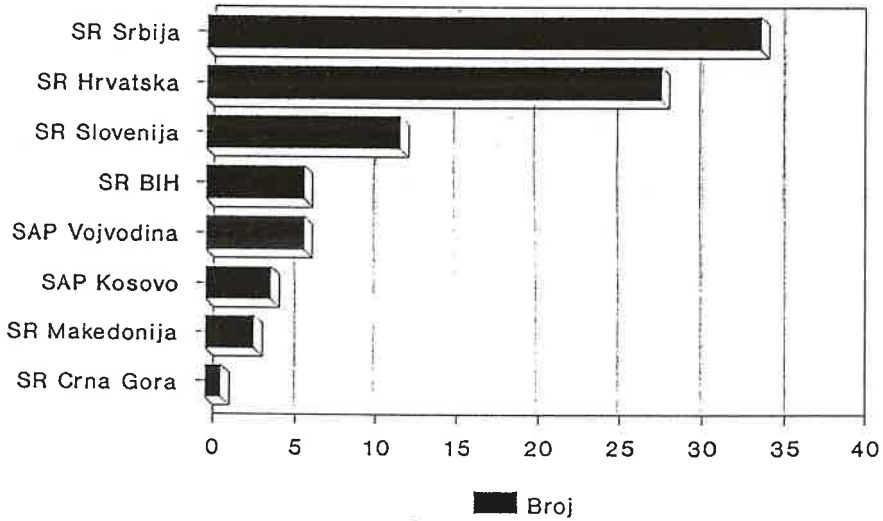

Grafikon 1

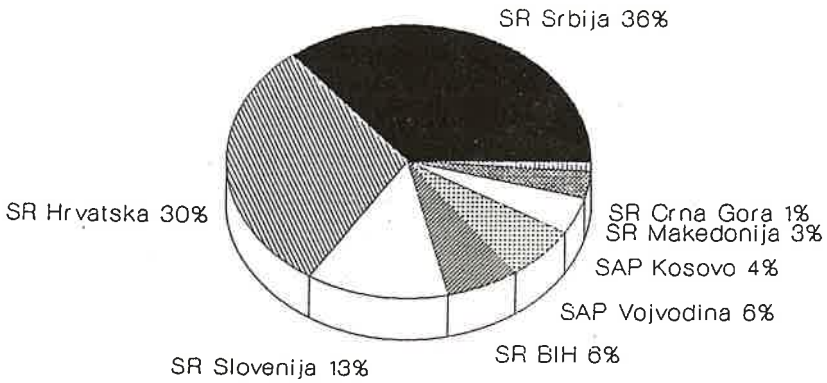

Grafikon 2

BROJ ISTORIJSKIH CASOPISA KOJI IZLAZE U REPUBLICAMA I POKRAJINAMA U SFRJ

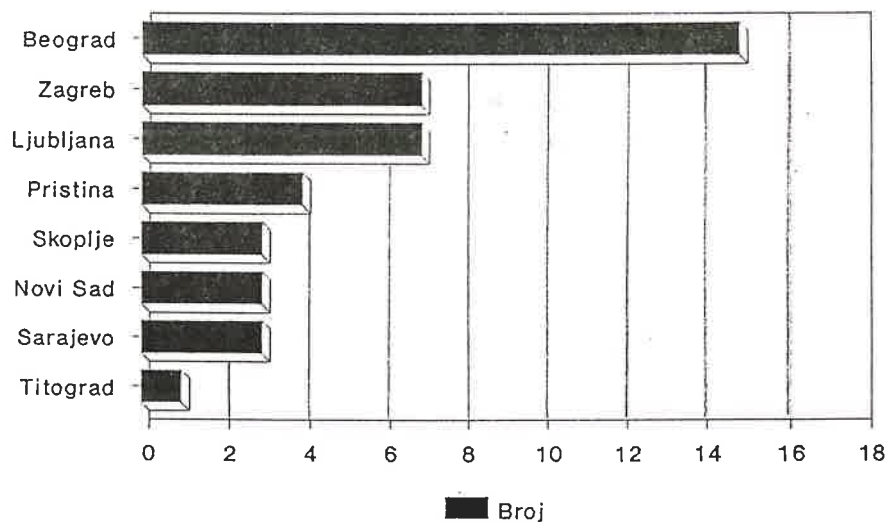

Grafikon 3

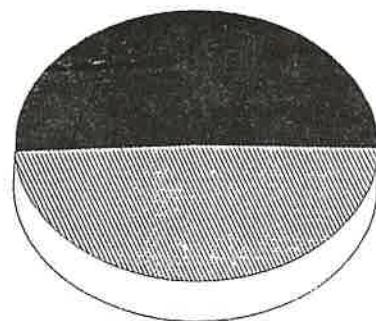
Grafikon 4

BROJ ISTORIJSKIH CASOPISA KOJI IZLAZE U REPUBLICKIM I POKRAJINSKIM CENTRIMA

Grafikon 5

R/P centri 51%

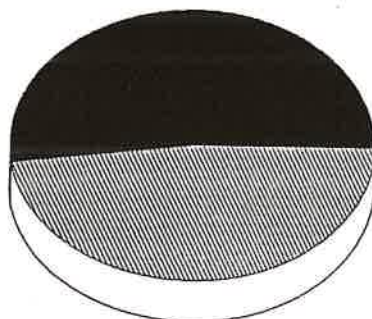

Regionalni centri 49%

Grafikon 6

ODNOS BROJA ISTORIJSKIH CASOPISA KOJI IZLAZE U R/P CENTRIMA I U REGIONALNIM

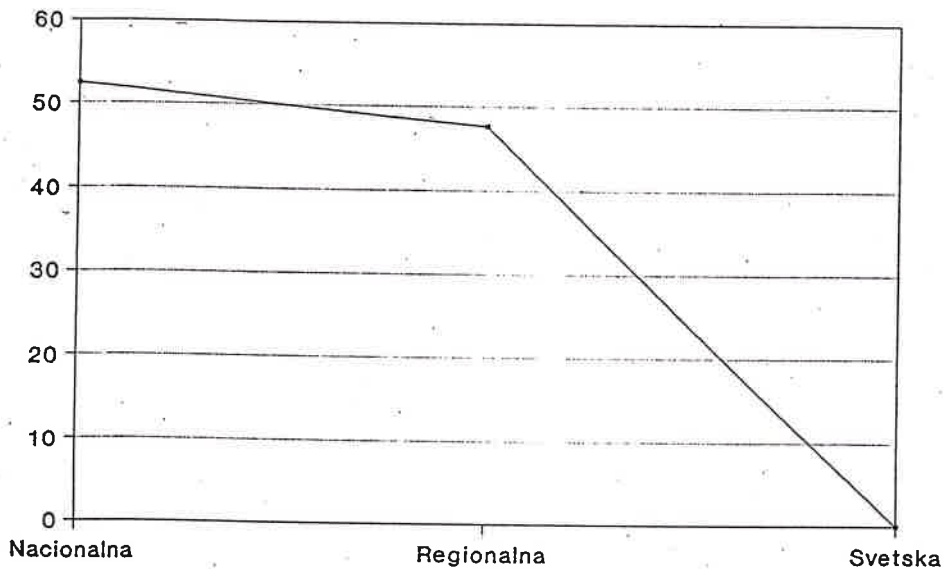
Nacionalna istorija 52%

Svetska istorija 0 %

Regionalna istorija 48%

Grafikon 7

Grafikon 8

Тема: **Анализа историографских часописа
који излазе у СФРЈ**

КОДЕКС КАТЕГОРИЈА ЗА АНАЛИЗУ

Ред. број категорије	Шифра	Категорија и поткатегорија
1.		ИЗДАВАЧ ЧАСОПИСА
	1.	Институт
	2.	Архив
	3.	Музеј
	4.	Универзитет
	5.	ДПО
	6.	Друштво
	7.	Академија
	8.	Центар
	9.	Завод
	10.	Меморијал
2.		Р/П ИЗДАВАЊА ЧАСОПИСА
	1.	СР Србија
	2.	СР Македонија
	3.	СР Црна Гора
	4.	СР Хрватска
	5.	СР БиХ
	6.	СР Словенија
	7.	САП Војводина
	8.	САП Косово
3.		МЕСТО ИЗДАВАЊА ЧАСОПИСА
	1.	Р/П центри
	2.	Регионални центри
4.		САДРЖАЈНО ОДРЕЂЕЊЕ ЧАСОПИСА
	1.	Светска историја
	2.	Национална историја
	3.	Регионална историја

**ПРЕГЛЕД ЧАСОПИСА ИЗ ИСТОРИЈЕ КОЈИ ИЗЛАЗЕ У
СФРЈ**

ВОЈНОИСТОРИЈСКИ ГЛАСНИК. - Год. 1, бр. 1 (1950), Београд : Војно-историјски институт

ЧЕТВРТИ ЈУЛ. - Год. 1, бр. 1 (1961), Београд : Савез удружења бораца Југославије

БОРЕЦ ревија за згодовино НОБ ин охрањевање револуционарних традициј. - Лет.1, шт. 1 (1949), Љубљана : Заложба Борец

БУЗЕТСКИ ЗБОРНИК. - Књ. 1 (1976), Бузет : Општинска конференција ССРН

ЧАСОПИС ЗА ЗГОДИВИНО И НАРОДОПИСЈЕ. - Лет. 1, шт. 1 (1965), Марибор : Универза в Марибору. Згодовинско друштво Марибор

ДУБРОВАЧКИ ХОРИЗОНТИ. - Год. 1, бр. 1 (1969), Загреб : Друштво Дубровчана и пријатеља дубровачке старине

ГЈУРМИМЕ АЛБАНОЛОГЈИКЕ. - Вити 1 (1971), Приштина : Институти албанолагјик

ГЛАСНИК. - Год. 1, бр. 1 (1957), Скопље : Институт за национална историја

ГОДИШЊАК. - Год. 1, бр. 1 (19??), Белишће : Музеј

ГОДИШЊАК ДРУШТВА ИСТОРИЧАРА БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ. - Год. 1, бр. 1 (1960), Сарајево : Друштво историчара Босне и Херцеговине

ГОДИШЊАК ДРУШТВА ИСТОРИЧАРА САП ВОЈВОДИНЕ. - Год. 1, бр. 1 (1973), Нови Сад : Друштво историчара САП Војводине

ГОДИШЊАК ГРАДА БЕОГРАДА. - Књ. 1 (1954), Београд : Музеј града Београда

ГОДИШЊАК МЕЃУОПШТИНСКОГ ИСТОРИЈСКОГ АРХИВА. - Год. 1 (1964), Шабац : Међуопштински историјски архив

ХИСТРИА ХИСТОРИЦА. - Год. 1, бр. 1 (1978), Пула : Повјесно друштво Истре

ХОРИЗОНТИ ИСТОРИЈЕ Хоризонтет е хисторисе. - Год. 1 (19??), Приштина : Савез друштва историчара Косова

ИСТОРИЈА 20. ВЕКА. - Год. 1, бр. 1 (1983), Београд : Институт за савремену историју

ИСТОРИЈА. - Год. 1, бр. 1 (1965), Скопље : Сојузот на друштвата на историчарите на СР Македонија

ИСТОРИЈСКИ ЧАСОПИС. - Књ. 1 (1948), Београд : Историјски институт

ИСТОРИЈСКИ ГЛАСНИК. - Год. 1 (19??), Београд : Друштво историчара СР Србије

ИСТОРИЈСКИ ЗАПИСИ. - Год. 1 бр. 1 (1948), Титоград : Историјски институт, Друштво историчара СР Црне Горе

ИСТОРИЈСКИ ЗБОРНИК. - Год. 1, бр. 1 (1986), Бања Лука : Институт за историју

ИЗВОРНИК. - Год. 1, бр. 1 (1984), Чачак : Међуопштински историјски архив

ЈУГОСЛОВЕНСКИ ИСТОРИЈСКИ ЧАСОПИС. - Год. 1, бр. 1 (1962), Београд : Савез друштва историчара Југославије

КОСОВО. - Год. 1, бр. 1 (1972). Приштина : Институт за историју Косова

КРОНИКА. - Лет. 1, шт. 1 (1953), Љубљана : Секција за крајевно згодовино Звезе згодовинских друђтев Словеније

ЛОШКИ РАЗГЛЕДИ. - Лет 1 (1954), Шкофја Лока : Музејско друштво

МУЗЕЈСКИ ВЈЕСНИК. - Год. 1, бр. 1 (1978), Вараждин : Музејско друштво сјеверозападне Хрватске, Градски музеј

НАША ПРОШЛОСТ. - Год. 1, бр. 1 (1964), Краљево : Народни музеј, Историјски архив

НОВОПАЗАРСКИ ЗБОРНИК. - Год. 1 (1977), Нови Пазар : Завичајни музеј

ПОРУКА БОРАЦА. - Год. 1 (1966), Сплит : Опћински одбор СУБНОР-а Далмације

ПОВЈЕСНИ ПРИЛОЗИ. - ГОД. 1, БР. 1 (1982), Загреб : Институт за историју радничког покрета Хрватске

ПРИЛОЗИ. - Год 1 (1962), Сарајево : Институт за историју

ПРИЛОЗИ ПОВЈЕСТИ ОТОКА ХВАРА. - Год. 1 (1959), Хвар : Центар за заштиту културне баштине

ПРИЛОЗИ ЗА КЊИЖЕВНОСТ, ЈЕЗИК, ИСТОРИЈУ И ФОЛКЛОР. - Књ. 1, св. 1 (1954), Београд : Филозофски факултет

ПРИСПЕВКИ ЗА НОВЕЈШО ЗГОДОВИНО. - Лет. 1 (1960), Љубљана : Институт за згодовино делавскога гигања

ПРО МЕМОРИА. - Год. 1, бр. 1 (1986), Суботица : Друштвена организација „Монографија”

- РАДОВИ. - Вол. 1 (1971), Загреб : Свеучилиште у Загребу, Институт за хрватску повијест
- РАСПРАВЕ. - Лет. 1 (19??), Љубљана : Словенска академија знаности ин уметности, разред за згодовинске ин дружбене веде
- REVIEW = ГЛАСНИК. - Год. 1 (1986), Скопље : Институт за национална историја
- СЛАВОНСКИ ПОВЈЕСНИ ЗБОРНИК. - Год. 1 (1963), Славонски Брод : Центар за повијест Славоније и Барање
- СТАРИНЕ. - Књ. 1 (1969) Загреб : ЈАЗУ
- ТРИБУМИА. - Год. 1 (1975), Требиње : Завичајни музеј
- ТВ-15, НАШ ТОВАРИШ. - Лет 1, шт. 1 (1963), Љубљана : Звеза здружењ борцев НОВ, Звеза резервних војашких старешин Словеније
- ВЕСТНИК КОРОШКИХ ПАРТИЗАНОВ. - Лет. 1, шт. 1 (1967), Љубљана : Осредњи одбор корошких партизанов
- ВЈЕСНИК ХИСТОРИЈСКИХ АРХИВА У РИЈЕЦИ И ПАЗИНУ. - Св. 1 (19??), Пазин : Хисторијски архив
- ЗБОРНИК. - Год. 1 (19??), Београд : Јеврејски историјски музеј
- ЗБОРНИК ИСТОРИЈСКОГ МУЗЕЈА СРБИЈЕ. - Год. 1, бр. 1 (1959), Београд : Историјски музеј Србије
- ЗБОРНИК МАТИЦЕ СРПСКЕ ЗА ИСТОРИЈУ. - Год. 29 (1984), Нови Сад : Матица српска
- ЗБОРНИК РАДОВА НАРОДНОГ МУЗЕЈА. - Год. 1 (19??), Чачак : Народни музеј
- ЗБОРНИК РАДОВА ВИЗАНТОЛОШКОГ ИНСТИТУТА. - Књ. 1 (1952), Београд : Византолошки институт САНУ
- ЗГОДОВИНСКИ ЧАСОПИС. - Лет. 1, шт. 1 (1974), Љубљана : Звеза згодовинских друштв Словеније
- ADRIATICA MARITIMA. - Год. 1, бр 1 (1974), Задар : Завод за повјесне знаности у Задру, ЈАЗУ
- Анали Завода за повијесне знаности Истраживачког центра ЈАЗУ у Дубровнику. - Год. 1, бр. 1. (1979), Дубровник : ЈАЗУ
- ЧАСОПИС ЗА СУВРЕМЕНУ ПОВИЈЕСТ. - Год. 1, бр. 1. (1969), Загреб : Институт за историју радничког покрета Хрватске
- ЧЛАНЦИ И ГРАЂА ЗА КУЛТУРНУ ИСТОРИЈУ ИСТОЧНЕ БОСНЕ. - Год. 1, бр. 1. (1957), Тузла : Музеј источне Босне

ГЛАС. - Год. 1, бр. 1 (1974), Београд : САНУ (Одељење историјских наука)

ГЛАСНИК МЕЂУОПШТИНСКОГ ИСТОРИЈСКОГ АРХИВА. - Год. 1, бр. 1 (1971), Ваљево : Међуопштински историјски Архив

ГОРИШКИ ЛЕТНИК : ЗБОРНИК ГОРИШКЕГА МУЗЕЈА. - Год. 1, бр. 1 (1974), Горица : Горишки музеј

ХИСТОРИЈСКИ ЗБОРНИК. - Год. 1, бр. 1 (1948), Загреб : Савез повјесних друштава Хрватске

ИНФОРМАТОР . ГОДИШЊАК ИСТОРИЈСКОГ АРХИВА У ПАНЧЕВУ. - Год. 1, бр. 1 (19??), Панчево : Историјски архив Панчево

ИСТОРИЈСКА БАШТИНА . ГОДИШЊАК ИСТОРИЈСКОГ АРХИВА У ТИТОВОМ УЖИЦУ - Год. 1, бр. 1 (1983), Титово Ужице : Историјски архив

ИСТРАЖИВАЊА. - Год. 1, бр. 1 (1971), Нови Сад : Филозофски факултет у Новом Саду, Институт за историју

ИСТАРСКИ ЗБОРНИК: ПРИЛОЗИ ЗА ПОВИЈЕСТ ИСТРЕ, РИЈЕКЕ, ХРВАТСКОГ ПРИМОРЈА И ГОРСКОГ КОТАРА. - Год. 1, бр. 1 (1956), Ријека: Повјесно друштво Истре, Пуле, Повијесно друштво Ријеке

КРУШЕВАЧКИ ЗБОРНИК. - Год. 1, БР. 1 (1984), Крушевац : Историјски архив, Народни музеј

МЕЛЕНЦИ. - Год. 1, бр. 1 (1981), . - Меленци : Месна конференција ССРНВ, Месна заједница, Завичајно друштво „Меленци”

ПОМЕН: ГЛАСИЛО СПОМЕН ПОДРУЧЈА ЈАСЕНОВАЦ. - Год. 1, бр. 1 (1972), - Јасеновац : Спомен подручје Јасеновац

РАДОВИ. - Год.11, бр. 24 (1985), Сплит : Свеучилиште у Сплиту, Филозофски факултет Задар

ТОКОВИ РЕВОЛУЦИЈЕ : ЗБОРНИК ИСТОРИЈСКИХ РАДОВА ИНСТИТУТА ЗА ИСТОРИЈУ РАДНИЧКОГ ПОКРЕТА СРБИЈЕ. - Год. 1, бр. 1 (1967), Београд : Институт за историју радничког покрета Србије

ВЕСНИК : ОРГАН ВОЈНИХ МУЗЕЈА. - Год. 1, бр. 1 (1954), Београд : Војни музеј Београд

ВЈЕСНИК ЗА АРХЕОЛОГИЈУ И ХИСТОРИЈУ ДАЛМАТИНСКУ. - Год. 1, бр. 1 (19??), Сплит : Археолошки музеј

ВЈЕТАРЕ И АРХИВИТ ТЕ КОСОВЕС : ГОДИШЊАК АРХИВА КОСОВА. - Год. 1, бр. 1 (1965), Приштина : Архив Косова

ЖУПАЊСАКИ ЗБОРНИК. - Год. 1, бр. 1 (19??), Жупања : Музеј

ГЛАСНИК СЛОВЕНСКИХ МУЗЕЈА : ГЛАСИЛО МУЗЕЈСКОГ ДРУШТВА СЛОВЕНИЈЕ И БАРАЊЕ, КОНЗЕРВАТОРА И АРХИВИСТА СЛОВЕНИЈЕ. - Год. 1, бр. 1 (1966), Вуковар : Градски музеј

ГОДИШЊАК ГРАДСКОГ МУЗЕЈА. - Год. 1, бр. 1 (19??), Вараждин : Градски музеј

ИДРИЈСКИ РАЗГЛЕДИ. - Год. 1, бр. 1 (1956)м Идрија : Месни музеј

МЕШОВИТА ГРАЂА. - Год. 1, бр. 1 (19??), Београд : Историјски институт

НАСТАВА ПОВЈЕСТИ - НАСТАВА ПО ИСТОРИЈА - ПОУК ЗГОДОВИНЕ - НАСТАВА ИСТОРИЈЕ. - Год. 1, бр. 1 (1969), Загреб : Савез друштва историчара Југославије

ОДМЕО ПАРТИЗАНА СЕВЕРНЕ МЕЈЕ. - Год. 1, бр. 1 (1973), Марибор : Одбор Зацноусног одреда

ПАЗИНСКИ МЕМОРИЈАЛ : ЗБОРНИК. - Год. 1, бр. 1 (1970), Пазин : ?

OVDERNI. - Год. 1, бр. 1 (1977), Ровињ : Centio di ricerche stariche direttore responsabile Giovanini Radossi, Unione degli italiani dell Istria editume

ВЕЛИКИ ШКОЛСКИ ЧАС : ЧАСОПИС ЗА НЕГОВАЊЕ ТРАДИЦИЈЕ РЕВОЛУЦИЈЕ И КРАЉЕВАЧКОГ ОКТОБРА И УМЕТНИЧКОГ СТВАРАЛАШТВА ИНСПИРИСАНО АНТИРАТНОМ ТЕМАТИКОМ. - Год. 1, бр. 1 (19??), Крагујевац : Спомен-парк, „Крагујевачки октобар”

ВИНОДОЛСКИ ЗБОРНИК. - Год. 1, бр. 1 (1977), Цриквеница : Координациони одбор за неговање развијање традиције НОБ-е и социјалистичке револуције

ЗБОРНИК ГРАДСКОГ МУЗЕЈА КАРЛОВАЦ. - Год. 1, бр. 1 (19??), Карловац : Градски музеј Карловца

ЗБОРНИК РАДОВА. - Год. 1, бр. 1 (1979), Сарајево : Музеј револуције Босне и Херцеговине, Меморијални музеј и национални паркови Босне и Херцеговине